

ריקוד כולש במידבר
סיני - לא זה מה
שקרה כשחשבו
ניסח "לעוק" חלב
ממותק.

"סיני הדרר" של המים

הואדי מן הערים כשהוא יוצר קניון בין הסלעים. בערוץ הנחל היה הצפן כהה והבתנו כפס לכן לאורך הערוץ. למים לא היה זכר. הדממנו את מנועי המבר גיות ואז לפתע שמענו קולות של שכסוך מים. רצנו לעבר הקול, והנה - שלולית מים בפיתולי הואדי.

חלצנו את הנעליים וסבלנו את רגלינו המיוזשות במים הקרירים של הנחל. קול המיית המים גבר, ובהמשיכנו ללכת הגענו למפל. ולידן בריכת שכאילו רק מצפה להלכני המידבר שיובאו ויסבלו בה. האמת היא, שכל זה נראה לנו כמיקסס שווא (פאסה מורגאנה) לאחר היובש הקיצוני באזור המישור שאך זה עתה היינו בו. אך צינת המים היתה מוחשית ואיסורה לנו להשתכנע כי הרי סיני אינם מתעתעים בנו.

לאחר שסבלנו במי הבריכה הקרים יצאנו לנת. השמש כבר נסתה לסקופ והמקום היה מוצל. הסלעים מסביב היו בהירים, אך סלע אחד היה שחור ועליו

הוא אחד. לעומת זאת ראינו שלדים של שיחים שהתקשינו מאד לזהות אותם. גם הבדור שהיה אתנו לא ידע אילו שיחים היו אלו. כנראה שיחים אלה נבטו וגדלו בשנה בשומה ומתו בשנים השחונות ש' לאחרית.

כאשר התקרבונו אל המקום בו הואדי בוקע מן ההרים אל המישור, הבחנו שעל ענפי השיחים המתיים יש שאריות של צמחים שנשחמו בעבר עם זרם המים בוואדי. בדקנו היטב בעזרת זכוכות מגדלת, את הכרידיים של הצמחים שנשחמו ונתרנו על השיחים היבשים. גילינו כי בין שאריות הצמחים הללו יש עלים של סוף וחלקי קנים של קנה צמחים אלה גדלים על יד מים מתוקים חורסיים. מכך הסקנו, שאי שם, במעלה הנחל, בין הריים, יש מעיינות. מים זורמים אבל כאסור, במקום בו נסענו, בתחום המישור, לא היה שום רמז למים. הגענו עם המכוניות למקום בו יצא

בסיודנו במערב סיני, משכה את תשור מת לבנו עובדה מתרה את: בנסענו לשרגלות הרי הגרניט של דרום סיני, בין הערים ובין מטרף סואץ, שמנו לב שאנו נוסעים בשטח צחיח שאין בו כמעט צמחים. ואולם מערכה יחור, סמך לחוף הים נראתה צמחיה עשירה למדי - עצי תמר ושיחים גדולים כיסו גרי ציפות את הרצועה שבמערב ידענו כי גם בהרים שמורתה לנו יש צמחיה עשיריה ומעינות מים. מה קודק אם כן, באזור הביניים, בין ההרים ובין רצועת החוף? מדוע איזור זה הנקרא אל קע" (המישור) ורוחבו כעשרה קילור מטרים הוא כה צחיח?

החלטנו לבדוק את הנחלים היורדים מהור אל הים, ובחרנו הואדי גיבע. שי תחילתו בקטעים הגבוהים של גיבל סרבל. התחלנו לנסוע לאורך הערוצונים: היתפורים של הואדי בכיוון מורת, אל תחילת הואדי. כל עוד נסענו באיזור הצחיח של ה"קע" לא מצאנו אף צמח

מחא אבינום דין
בנהל
בנהל
ועל המל

יום יום
בעקבות צמחי סיני

שכבתי לנות. לתופעה כזו אנן קוראים "דייק" — כאשר סלע מסוג אחר לגמרי חודר לתוך סלעו הגרניט. זה קרה כאשר סאגמה (החומר הגזולי החם בתוך כדור הארץ) חדרה למעלה דרך סדקים בסלע הגרניט. ומדוע בחרתי דווקא בסלע ה"שחור" ? — פשוט, מפני שגופים כהים קולטים יחזר את חום השמש, ופולטים את החום במשך שעות ארוכות יותר מאשר גופים לבנים. כך גם הסלע השחור עליו שכבתי שיהרר חום נעים גם זמן רב לאחר שהמקום היה מוצל, חום שחיה חשוב ומועיל לאחר שהגוף הצטנן במים הקרים. כך יכולתי להנות מחום השמש גם בל" שקרניה יפלו עלי ישירות.

הבתנו שבחלקו היבש של ערוץ הנחל היה פס-לבן ותהינו ממה נגרם פס זה. בבדיקה נוספת גילינו שה הענין: היה זה פס של אצות יבשות, אשר חיו בתוך מי הנחל כאשר זרמו בו מים. על החוטים העדינים של האצות שקעו מיסקעים של גיר המצוי בתוך המים, ושכבת גיר לבנה זו בלטה על הרקע של החצץ השחור של אבני הגרניט.

כך למדנו שני לקחים המסייעים למציאת מים במדבר: האחד — יש לבדוק

בסוף המצוי במורד הנחל אם מצויים בו שרידים של צמחי מים — ואז יודעים אם יש מעין או מים זורמים — אישם במעלה הנחל. והשני — במקום בו נראה פס לבן בערוץ — קרוב לחדאי שהיתה זרימת מים לפחות במשך כמה שבועות בשנה.

ואמנם גם בוואדיות המקבילים לוואדי ביבע מצאנו מעיינות, בריכות וחורשות תמרים. אולם אלה היו רק בחלקים ה"הרריים של האזור האילו באל"קע" — האיזור המישורי — לא היה כמעט זכר לצמחים.

שם, באיזור המישורי, התרחש מאורע קטן שלמרות שאין לו שום קשר לבור-סניקה ולמדע, נשאר חקוק בזכרוננו ובצילומים.

יום אחד, בשד' אתו מתוכזים לאן ללכת ומה לחקור; הכריזה ליזל, אשתו של פרופסור אבן-ארי, כי עכשיו עושים הפסקת צהריים. אכלתי את מזון השי"מורים שהיה במכוניתנו ואז הבחנתי כי בדידה של ליזל יש שפופרת של חלב משומר ממותק שהוא חלום של כל אותם ממחקים. ביקשתי והתחננתי בפני ליזל שתיתן לי "לינוק" מתוך השפופרת. היא

לא, פאטה מוראנת" — "שיפני הדרך" חובילו אל חבריכה חטבעית בין הצוקים

"הארץ שלנו", חוברת 46, תשמ"ד

לא כל כך סמכה עלי, וחששה (בצדק!) שאחרי היניקה שלי תישאר לה שפופרת ריקה. לבסוף הגענו להסכם: היא תחזיק את השפופרת בידיה כאשר אני, אנק"כך שתהיה לה שליטה בנעשת אולם, ברגע שהתחילה למשוך את השפופרת מתוך פי, אחזתי בידיה כדי למנוע זאת ושנינו איבדנו את שיווי המשקל ונכנסנו ל"פזוה" מצוה שהונצחה על ידי סרט הצילום בידי אחז מחברינו, התמונה הרי היא לפניכם: בלס מדורני באמצע מידבר סיני...

ומה היה בסופה של שפופרת החלב הממותק? — היא נפלה לארץ ואז הרים אותה קופיש (הלא הוא פרופסור נפתלי תדמור ז"ל), ותוך דקה אחת רוקן אותה אל קרוב חזיל את הוויסח בין ליזל וביני...

זה, או אם מדענים יספרו לכם, שהם כל היום עוסקים רק במחקר ובתגליות — אין צורך שתאמינו להם. זכרו, למשל, את התבטותו שהעמד והגדום...